НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Центр правового забезпечення розвитку науки і технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням вченої ради
Науково-дослідного інституту
інтелектуальної власності НАПрН України
від 29 вересня 2026 р., протокол № 10

Голова вченої ради, д.ю.н., проф.

_____ **Анатолій КОДИНЕЦЬ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень

галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»
(шифр і назва)

спеціальність **D8 «Право»**
(шифр і назва)

вид дисципліни **обов'язкова**
(обов'язкова / за вибором)

розробник: радник при дирекції Інституту, доктор юридичних наук,
професор, член-кореспондент НАПрН України
Мироненко Наталія Михайлівна
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026

ВСТУП

Представлена програма навчального курсу «Методологія та організація наукових досліджень» призначена для підготовки фахівців за спеціальністю D8 «Право» і розрахована на поглиблене вивчення методології та методики проведення юридичних досліджень.

У теперішньому світі процес пошуку нових знань з подальшою їх матеріалізацією у створення нових об'єктів науки, техніки та технології значно ускладнився. Тому виникли розробки теоретичних основ і методичних засобів активізації творчого процесу, що сприяють навчанню основам творчості. Це стало нагальною проблемою для нашого суспільства. Специфічність таких засобів пов'язана з тим, що логіка наукового пошуку далека від формальної логіки, при цьому обставини прориву на більш високий рівень пізнання не завжди співпадають з важливими завданнями конкретного часу.

Оволодіння теорією творчості, прийомами й методами пошуку нових рішень допомагає усвідомити соціальну значимість творчості, її суспільну необхідність, повніше розкрити свої творчі можливості.

Анотація навчальної дисципліни

Робоча програма містить матеріали, що відповідають вимогам навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», які включають теми лекцій та практичних занять, методичні рекомендації для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, перелік нормативно-правових актів, роз'яснень, рекомендацій та узагальнень судової практики, перелік основної навчальної та навчально-методичної літератури рекомендованої для ознайомлення під час вивчення курсу, питання для перевірки знань з курсу. Робоча програма розрахована на науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів та наукових установ, аспірантів, здобувачів.

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, рівень вищої освіти	
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D8 «Право»
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів EKTS	4
Кількість модулів	3
Кількість змістових частин	3
Форма контролю	залік / екзамен

Показники навчальної дисципліни для заочної форми навчання	
Рік підготовки	1
Семестр	1-2
Лекційні заняття	6
Практичні, семінарські заняття	4
Самостійна робота	110
Кількість тижневих аудиторних годин для заочної форми навчання	–

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальний курс «Методологія та організація наукових досліджень» покликаний сприяти поглибленому опануванню теоретичних знань про методологію та методику проведення юридичних досліджень, усвідомлення місця та ролі інтелектуальної власності у цих дослідженнях, особливостей об'єктів інтелектуальної власності, створених у науковій сфері, їх охорона та захист, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи навчальним планом вивчення курсу «Методологія та організація наукових досліджень» передбачено проведення лекцій, практичних занять, самостійна робота аспірантів, підсумковий контроль знань з курсу у вигляді іспиту.

Лекції мають настановчо-методичний характер і спрямовані на висвітлення найважливіших, проблемно-концептуальних, методологічних аспектів з курсу.

Практичні заняття виступають як засіб закріплення та поглиблення знань, отриманих під час лекцій, вивчення навчальної та наукової літератури, консультацій, самостійної роботи. Під час практичних занять практикуються елементи теоретичного моделювання і практичного аналізу, що включає у себе активність присутніх на ньому осіб в обговоренні винесених на заняття питань, знання теоретичного та нормативного матеріалу, здатність до критичного осмислення і постановки проблемних питань

У процесі підготовки до практичних занять, аспіранти можуть бути залучені до самостійної роботи над науковими джерелами та нормативно-правовими актами, а також судовою практикою з тим, щоб на підставі проведеного ними аналізу та узагальнень, вони мали змогу зробити власні висновки та відстоювати власну точку зору з тих чи інших питань при підготовці доповідей, виконання самостійних наукових досліджень.

Для поглиблення знань, набутих під час проведення лекційних та практичних занять, аспірантам необхідно звернутися до тем, які представлені для самостійного вивчення. Опанування відповідями на контрольні питання та вирішення завдань має метою удосконалити знання, отримані під час аудиторної роботи.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

У процесі викладання курсу та його самостійного вивчення аспірантами вирішуються такі ***завдання***:

- засвоєння основних методів організації та здійснення наукового пошуку у правових дослідженнях;
- ознайомлення з методикою, технологією та організацією науково-дослідницької діяльності;
- ознайомлення з основними формами результатів науково-дослідної роботи;
- ознайомлення з методикою підготовки повідомлень, доповідей, виступів; специфікою написання статей, дисертаційних робіт та монографій;
- навчити аналізувати конкретну ситуацію та застосовувати евристичні методи для вирішення конкретних творчих завдань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен ***знати:***

- функції методології наукових досліджень;
- методи емпіричного та теоретичного дослідження;
- зміст основних категорій методології наукових досліджень;
- організаційно-правові форми наукових досліджень;
- підходи щодо написання наукової роботи;
- роботу над науковими, інформаційними, нормативно-правовими та іншими джерелами, що використовуються при здійсненні наукових досліджень;
- правові засади академічної добросовісності;
- питання академічної мобільності;
- питання професійної етики;

вміти:

- відбирати та аналізувати необхідну інформацію;
- обирати об’єкт і предмет для аналізу;
- формулювати мету, завдання та гіпотезу;
- планувати індивідуальну науково-дослідну роботу;
- систематизувати отримання знання, формулювати практичні пропозиції;
- здійснювати моделювання розвитку об’єкта дослідження та порівнювати його результати з теоретичними обґрунтуваннями проблеми;
- робити певні узагальнення та висновки з тематики наукового дослідження;
- володіти юридичною термінологією, понятійним апаратом науки, загальнонауковою та спеціальною правничою методологією;
- складати цілісне уявлення про предмет та об’єкт дослідження;
- вміти застосувати науковий інструментарій при моделюванні способів розв’язання конкретних юридичних ситуацій та виконання завдань дослідження;
- брати участь в наукових дискусіях з проблеми дослідження, аргументуючи свою позицію.

2.3. Перелік компетентностей з дисципліни:

№ з/п	Програмна компетентність	Відповідність дисципліни компетентності
	Інтегральна компетентність	
	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення	+
	ЗК – загальні компетентності	
ЗК01	*Здатність генерувати нові ідеї (креативність)*	+
ЗК02	*Здатність розробляти наукові проєкти та управляти ними*	+
ЗК03	*Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору*	
ЗК04	*Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.*	+
	СК – спеціальні (фахові) компетентності	
СК01	*Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей*	+
СК02	*Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій*	+
СК03	*Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проєктах правничої освіти у системі освіти дорослих*	+
СК04	*Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності*	+
СК05	*Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації*	+
СК06	*Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права*	+
СК07	*Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання*	+
СК08	*Здатність застосовувати акти законодавства та сучасні наукові дослідження у сфері інтелектуальної*	

	власності з метою ефективної охорони прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності	
СК09	*Здатність аналізувати результати наукових досліджень з урахуванням неухильного дотримання цінностей, принципів та правил академічної доброчесності та вимог законодавства про охорону інтелектуальної власності.*	+

2.4. Результати навчання за дисципліною відповідно до дескрипторів НРК:

Результат навчання (Знання (Зн1); Уміння/навички (Ум1, Ум2, Ум3); Комунікація (К1, К2); Відповідальність та автономія (АВ1, АВ2))		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
Зн1	*Знати*: • функції методології наукових досліджень; • методи емпіричного та теоретичного дослідження; • зміст основних категорій методології наукових досліджень; • організаційно-правові форми наукових досліджень; • підходи щодо написання наукової роботи; • роботу над науковими, інформаційними, нормативно-правовими та іншими джерелами, що використовуються при здійсненні наукових досліджень; • правові засади академічної доброчесності; • питання академічної мобільності; • питання професійної етики	*Лекція, практичне заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач*	*20%*
Ум2	*Вміти:* • планувати індивідуальну науково-дослідну роботу; • систематизувати отримання знання, формулювати практичні пропозиції;	*Лекція, практичне заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач*	*20%*

	• здійснювати моделювання розвитку об'єкта дослідження та порівнювати його результати з теоретичними обґрунтуваннями проблеми; • відбирати та аналізувати необхідну інформацію; • здійснювати моделювання розвитку об'єкта дослідження; • порівнювати його результати з теоретичними обґрунтування-ми проблеми; • робити певні узагальнення та висновки з тематики наукового дослідження; • володіти юридичною термінологією, понятійним апаратом науки, загальнонауковою та спеціальною правничою методологією; • складати цілісне уявлення про предмет та об'єкт дослідження			
Ум3	*Аналізувати* інформацію з першоджерел, використовувати сучасні інформаційні технології і бази даних. Вміти застосувати науковий інструментарій при формуванні правових позицій та моделюванні способів розв'язання конкретних юридичних ситуацій та виконання завдань дослідження	*Лекція, практичне заняття, самостійна робота, експрес опитування, підсумкова контрольна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, розв'язання задач, наукова робота*	*20%*
К1	*Формулювати та висловлювати* свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в наукових дискусіях з проблеми дослідження.	*практичне заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач*	*15%*

К2	*Використовувати* академічну українську та іноземну мови у професійній діяльності та наукових дослідженнях	*практичне заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання*	*15%*
АВ2	*Визначати та досліджувати* об'єкт і предмет; *формулювати* мету, завдання та гіпотезу; систематизувати отримання знання, формулювати практичні пропозиції; *здійснювати пошук* шляхів вирішення дослідницьких завдань; *аналізувати* нормативно-правові акти, теоретичні джерела, судову практику для розв'язання наукової проблеми; *аналізувати* інформацію з першоджерел, використовувати сучасні інформаційні технології і бази даних. • застосувати науковий інструментарій при формуванні правових позицій та моделюванні способів розв'язання конкретних юридичних ситуацій та виконання завдань дослідження	*Лекція, практичне заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, розв'язання задач, наукова робота*	*20%*

2.5. Відповідність результатів навчання компетентностям дисципліни

Результати навчання	**Компетентності**												
	Загальні				**Спеціальні**								
	ЗК01 (Зн1; Ум1; К1, АВ1, АВ2)	**ЗК02** (Зн1; К1, К2)	**ЗК03** (Ум1; АВ1)	**ЗК04** (Ум2; К1, К2; АВ1)	**СК01** (Зн1; Ум1; К1, АВ1, АВ2)	**СК02** (Ум2, Ум3; К2)	**СК03** (Зн1; К1, К2; АВ2)	**СК04** (Ум2, Ум3; АВ1)	**СК05** (Зн1; Ум1; АВ1)	**СК06** (Зн1; Ум1; К2, АВ1)	**СК07** (Зн1; Ум1; АВ1)	**СК08** (Ум2, Ум3, К1, АВ2)	**СК09** (Зн1, Ум2, Ум3, АВ2)
ПРН01 *Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій*				+	+		+	+	+				
ПРН02 *Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях*		+			+	+							

ПРН03 *Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права*	+				+	+	+			+			+
ПРН04 *Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.*	+				+	+				+			+
ПРН05 *Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного*					+	+							

наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.													
ПРН06 *Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.*	+					+	+	+	+				
ПРН07 *Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та*					+			+		+			

інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності													
ПРН08 *Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проєктами, які дають можливість створювати законопроєктну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів*	+	+		+	+	+	+		+	+			
ПРН09 *Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні*				+			+						

методики викладання навчальних дисциплін													
ПРН10 *Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження*	+	+			+	+		+		+			
ПРН11 *Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах*				+	+	+		+		+			
ПРН12 *Використовувати знання у сфері інтелектуальної власності з метою розв'язання доктринальних та практичних проблем, пов'язаних охороною та захистом прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності.*		+	+		+	+		+	+	+			+

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1 Загальна характеристика науки як форми суспільної свідомості

Тема 1. Наука як система знань.

Загальне поняття науки і наукової діяльності. Функції науки та історичні критерії розвитку. Понятійний апарат наукової діяльності. Класифікація наукової діяльності.

Тема 2. Методологія дослідницької діяльності. Академічна доброчесність.

Загальні поняття методології наукових досліджень. Методика та методологія наукових досліджень. Загальнонаукові методи дослідження. Методи емпіричного дослідження у правових дослідженнях: спостереження (анкетування, тестування), метод експертних досліджень, експеримент, порівняння. Методи теоретичних досліджень: метод сходження від абстрактного до конкретного, метод ідеалізації, метод формалізації, аксіоматичний метод. Універсальні методи наукового дослідження: абстрагування, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, моделювання. Академічна доброчесність.

Модуль 2.

Змістовний модуль 2 Методологія та організація наукових досліджень

Тема 3. Методологічні основи здійснення наукового дослідження.

Поняття наукового дослідження. Ознаки наукових досліджень. Класифікація наукових досліджень. Науково-дослідний процес: поняття та етапи. Методичні підходи до досліджень у сфері інтелектуальної власності.

Тема 4. Організація науки і наукової діяльності. Академічна мобільність. Професійна етика.

Державна політика та управління у сфері науки. Законодавча основа організації та здійснення наукових досліджень. Правовий статус наукового працівника. Організаційно-правові форми здійснення наукової та науково-технічної діяльності. Організація підготовки наукових кадрів. Інтеграція освіти і науки. Інтеграція науки і практики. Особливості впровадження результатів правових досліджень. Академічна мобільність. Професійна етика.

Модуль 3.

Змістовий модуль 3. Інформація і наукові дослідження

Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Наукова та науково-технічна інформація у наукових дослідженнях. Методика інформаційного забезпечення наукових досліджень. Нормативно-правові основи формування т використання інформаційних ресурсів, що використовуються у науковій діяльності. Види ресурсів науково-технічної

інформації. Неопублікована інформація у наукових дослідженнях. Форми та методи роботи з науковою, науково-технічної інформації.

Тема 6. Види результатів наукових досліджень. Звітування виконання індивідуальних та групових наукових проектів та презентацій результатів наукових досліджень здобувачів освіти у межах їх спеціалізації

Визначення наукового результату. Форми відображення наукових результатів. Визначення науково-прикладного результату. Форми відображення науково-прикладного результату. Науково-технічні (експериментальні) розробки, поняття та їх види. Методика планування індивідуальних та групових проєктів. Звітування та презентація результатів наукових досліджень

Тема 7. Форми міжнародного науково-технічного співробітництва. Входження України до Європейського дослідницького простору та Європейського простору вищої освіти.

Правові основи здійснення міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва. Принципи міжнародного наукового співробітництва. Форми здійснення міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва. Права суб'єктів у здійснені міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва. Особливості міжнародного співробітництва у сфері трансферу технологій. Організації та програми міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва. Входження України до Європейського дослідницького простору та Європейського простору вищої освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	**Заочна форма (кількість годин)**			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самостійна
Модуль 1				
Змістовий модуль 1 Загальна характеристика науки як форми суспільної свідомості				
Тема 1. Наука як система знань	14	0	2	12
Тема 2. Методологія дослідницької діяльності. Академічна доброчесність.	18	2	0	16
Разом за змістовим модулем 1	**32**	**2**	**2**	**28**
Модуль 2				
Змістовий модуль 2 Методологія та організація наукових досліджень				
Тема 3. Методологічні основи здійснення наукового дослідження	24	0	0	24
Тема 4. Організація науки і наукової діяльності. Академічна мобільність. Професійна етика.	16	2	0	14
Разом за змістовим модулем 2	**40**	**2**	**0**	**38**

Модуль 3				
Змістовий модуль 3. Інформація і наукові дослідження				
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	18	2	0	16
Тема 6. Види результатів наукових досліджень. Звітування виконання індивідуальних та групових наукових проектів та презентацій результатів наукових досліджень здобувачів освіти у межах їх спеціалізації	14	0	2	12
Тема 7. Форми міжнародного науково-технічного співробітництва. Входження України до Європейського дослідницького простору та Європейського простору вищої освіти.	16	0	0	16
Разом за змістовим модулем 3	**48**	**2**	**2**	**44**
Усього годин	**120**	**6**	**4**	**110**

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Заочна форма (кількість годин)
1.	Наука як система знань	2
2.	Методологія дослідницької діяльності. Академічна доброчесність.	0
3.	Методологічні основи здійснення наукового дослідження	0
4.	Організація науки і наукової діяльності	0
5.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	0
6.	Види результатів наукових досліджень. Звітування виконання індивідуальних та групових наукових проектів та презентацій результатів наукових досліджень здобувачів освіти у межах їх спеціалізації	2
7.	Форми міжнародного науково-технічного співробітництва	
	Усього	**4**

6. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Заочна форма (кількість годин)
1.	Наука як система знань	12
2.	Методологія дослідницької діяльності	16
3.	Методологічні основи здійснення наукового дослідження	24

4.	Організація науки і наукової діяльності	14
5.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	16
6.	Види результатів наукових досліджень. Звітування виконання індивідуальних та групових наукових проектів та презентацій результатів наукових досліджень здобувачів освіти у межах їх спеціалізації	12
7.	Форми міжнародного науково-технічного співробітництва. Входження України до Європейського дослідницького простору та Європейського простору вищої освіти	16
	Усього	**110**

7. Методи навчання

У процесі проведення лекційних, практичних, семінарських навчальних занять будуть використовуватися: презентації, розв'язування ситуаційних завдань, проведення диспутів з актуальних питань науки цивільного права та інтелектуальної власності.

8. Методи контролю

Методи здійснення контролю — поточний та підсумковий.

Форма контролю знань аспірантів — усна, письмова, у формі тестування.

9. Критерії оцінювання результатів навчання аспірантів

Дається розподіл балів, які аспіранти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюють за 100–бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота				Підсумковий контроль (залік)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		40	100
Т1	Т2	Т3	Т4		
15	15	15	15		

Поточний контроль та самостійна робота			Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 3			40	100
Т5	Т6	Т7		
20	20	20		

Орієнтовні форми контролю знань на лекціях і практичних заняттях та їх оцінка:

− експрес-опитування – до 3 балів;

− доповідь (повна відповідь на питання) – до 5 балів;

− доповнення відповіді – до 2 балів;

− участь у дискусії – до 2 балів;
− виконання індивідуального завдання – до 5 балів;
− вирішення задачі – до 5 балів;
− мінімальний бал за участь в семінарському занятті – 1.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82 – 89	добре	
74 – 81		
64 – 73	задовільно	
60 – 63		
35 – 39	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Контрольні питання

1. Наука як особливий вид пізнавальної діяльності.
2. Фактори, що сприяли виникненню наукової діяльності.
3. Діалектичний зв’язок науки та практики.
4. Наука як складова система духовної культури людства.
5. Об‘єкт наукового пізнання.
6. Предмет наукового пізнання.
7. Пізнавальна функція науки.
8. Критична функція науки.
9. Практична функція науки.
10. Етапи історичного розвитку наукового пізнання та їх загальна характеристика.
11. Наукові погляди на розвиток і класифікацію наук (цивілізаційний підхід, концепція постіндустріального суспільства).
12. Наукове пізнання: поняття та характерні ознаки.
13. Наукова діяльність: поняття та види.
14. Знання як результат пізнання дійсності та їх види.
15. Наукова ідея: поняття та її роль у формуванні наукових знань.
16. Гіпотеза як структурний елемент процесу пізнання.
17. Доказ в системі наукового пізнання: поняття та елементи.

18. «Поняття», «принцип» та «теорія» як категорії наукового пізнання.
19. Критерії класифікації наук.
20. Наукова діяльність: поняття а види.
21. Фундаментальні наукові дослідження: поняття та результати.
22. Прикладні наукові дослідження: поняття та результати.
23. Науково-технічні розробки в системі наукового пізнання.
24. Особливості наукового дослідження.
25. Мета наукового дослідження.
26. Науково-дослідний процес та його стадії.
27. Зв'язок наукового дослідження з інноваційною діяльністю.
28. Інноваційна діяльність: поняття та основні етапи.
29. Методи емпіричних досліджень
30. Науковий експеримент в системі наукових досліджень.
31. Методи теоретичних досліджень.
32. Методи наукового правового дослідження.
33. Вузи як суб'єкти наукової та інноваційної діяльності.
34. Організаційні форми здійснення наукової діяльності.
35. Результати наукового пізнання як об'єкти охорони права інтелектуальної власності.
36. Науковий твір як об'єкт авторського права. Види наукових творів.
37. Критерії охороноздатності наукових творів.
38. Особливості правового режиму наукових творів, створених у співавторстві. Види співавторства.
39. Особливості правового режиму «службового» наукового твору.
40. Суб'єкти авторського права на науковий твір.
41. Результати наукових правових досліджень та їх види.
42. Результати науково-технічної розробки як об'єкти охорони права інтелектуальної власності.
43. Зміст авторського права на науковий твір.
44. Зміст права інтелектуальної власності на результати науково-технічної творчості.
45. Вчений — основний суб'єкт наукової та науково-технічної діяльності. Його права та обов'язки.
46. Громадські наукові організації в системі суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності.
47. Джерела правового регулювання наукової та інноваційної діяльності.
48. Форми підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації.
49. Вплив євроінтеграційних процесів на організацію здійснення наукових та інноваційних розробок.
50. Основні форми міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва.
51. Права суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва.
52. Принципи міжнародного науково-технічного співробітництва.
53. Методи сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву.
54. Нормативно-правова база, що забезпечує здійснення міжнародного науково-технічного співробітництва.

55. Роль міжнародних організацій у міжнародному науково-технічному співробітництві.

56. Зв’язок освітньої та наукової діяльності.

57. Освітня та інноваційна діяльність: форми та напрями взаємодії.

58. Науково-технічна інформація та її роль у проведені наукового дослідження.

59. Джерела наукової та науково-технічної інформації.

60. Принципи регулювання інформаційних відносин у науковій та науково-технічній діяльності.

61. Форми та методи роботи з науковою та науково-технічною інформацією.

62. Вимоги до використання наукової та науково-технічної інформації у процесі проведення наукових досліджень.

63. Методи роботи з інформаційними джерелами.

64. Інтелектуальна власність — основа інноваційного розвитку.

65. Правові форми використання наукових та науково-технічних знань.

66. Загальне та відмінне у правовому режимі охорони результатів науково-гуманітарної та науково-технічної творчості.

67. Плагіат — порушення авторського права на науковий твір: поняття та ознаки.

68. Передача технологій в системі інноваційної діяльності.

69. Джерела правового регулювання інноваційної діяльності.

70. Форми міжнародного наукового співробітництва.

12. Рекомендована література

1. Бурау Н. І., Антонюк В. С., Півторак Д. О. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
2. Бірта Г. О. Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2014. 142 с.
3. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г., Флока Л. В., Горячова О. О. Методологія і організація наукових досліджень. Навчальний посібник. 2020. 160 с.
4. Бхаттачерджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
5. Воротин В.Є., Воротина Л.І. Кандидатська дисертація: методика написання і захисту. К : Вид-во Європейського ун-ту, 2003.
6. Голік В. П., Зосимов А. М. Дисертаційні помилки. Х. : «Інжек», 2005.
7. Данильян О. Г., Дзьобань О. П.. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків: Право, 2019. 368 с.
8. Данильян О. Г. Дзьобань О. П. Методи правового дослідження. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Харків : Право, 2017. Т. 2 : Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 456–459.
9. Данильян О. Г. Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. Харків : Право, 2017. 448 с.

10. Дзьобань О. П. Яроцький В. Л. Герменевтичний метод у сучасних цивілістичних дослідженнях: до питання про доцільність застосування. Інформація і право. Київ, 2017. №2 (21). С. 5–12.

11. Дзьобань О. П. Яроцький В. Л. Догматичний напрям методології формування сучасної національної доктрини приватного права. Право України. 2019. №1. С. 42–57.

12. Дзьобань О. П. Яроцький В. Л. Соціологічний та аксіологічний напрямки сучасних правових досліджень. Інформація і право. Київ, 2018. №1 (24). С. 5–13.

13. Дудченко А. А. Основы научных исследований : Учеб. пособие. К. : Т-во «Знання», КОО, 2000.

14. Історія науки і техніки України : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / Л. Є. Дещинський та ін. ; за наук. ред. Л. Є. Дещинського. Львів : Растр-7, 2011. 327 с.

15. Іщенко М. П., Руденко І. І. Філософія науки: питання теорії і методології : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.; за ред. М. П. Іщенка. Київ : УБС НБУ, 2010. 442 с.

16. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2–ге вид., випр. та допов. Київ : Центр учб. літ., 2011. 144 с.

17. Каблак Н. І. Методологія та методика наукових досліджень: Методичні вказівки до курсу «Методологія та методи наукових досліджень». Ужгород: УжНУ, 2019. 96 с.

18. Кулешов С. Г. Документознавство: Історія. Теоретичні основи : монографія. Київ : [б. в.], 2000. 163 с.

19. Кущевський М. О. Історія науки і техніки : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2015. 467 с.

20. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. Методологія наукових досліджень : монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.

21. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

22. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

23. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.

24. Основи наукових досліджень : підручник / І. Ш. Невлюдов, Ю. М. Олександров, А. О. Андрусевич, О. О. Чала ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. – Prague : OKTAN PRINT, 2024. – 468 с.

25. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / уклад. Е. В. Колісніченко. Суми : Сум. держ. ун-т, 2012. 83 с.

26. Остапчук М.В., Рибак А.І., Ванюшкін О.С. Методологія та організація наукових досліджень : підручник / М. В. Остапчук. Одеса : Фенікс, 2014. 375 с.

27. Петрова І. О., Кудлай В. О. Кваліфікаційні роботи за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: методичні рекомендації щодо написання, оформлення та захисту. Київ: МДУ, 2023. 53

28. Пушкар О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 886 с.

29. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44

30. Про вищу освіту : Закон України. Відом. Верхов. Ради України. 2014. №37–38.

31. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ МОН України від 12.01.2017. № 40. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/.

32. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) : постанова Кабінету Міністрів України від 23 берез. 2016 р. № 261. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/.

33. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук : наказ МОН України від 23.09.2019. № 1220. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text

34. Про присудження ступеня доктора філософії: постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF#Text

35. Пунченко О. П. Методологічні новації у сучасному науковому пізнанні. Гуманітар. вісн. ЗДІА. 2014. №57. С. 27–37.

36. Різун В. В. Обєкт і предмет дослідження: en passant. URL: http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1681

37. Роджерс Е. М. Дифузія інновацій. Пер. з англ. В. Старка. Київ : Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2009. 591 с.

38. Рупташ О. В., Радзиняк Т. Історія науки і техніки : навч.-метод. посіб. Чернівці : Рута, 2011. 75 с.

39. Руснак, А. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. = Methodology and Organization of Scientific Research : Textbook / А. В. Руснак, І. І. Надточій, А. В. Міняйлова. – Миколаїв : Іліон, 2026. – 198 с.

40. Семеніхін І. В. Правова доктрина: загальнотеоретичний аналіз. Наук. ред. О. В. Петришин. Харків : Юрайт, 2012. 88 с.

41. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Вид. 2–ге, випр. та допов. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 305 с.

42. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посіб. Київ : НАДУ, 2008. 184 с.

43. О. Титаренко. Основи наукових досліджень. Видавництво Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка, 2025// https://doi.org/10.33989/pnpu.815

44. Ткач О., Наумко М., Тарасюк А., Котков І., Жухевич О., Зінченко С., Долич О. Деякі рекомендації щодо оцінювання джерел інформації в юридичних дослідженнях. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2024. № 3. С. 127-135. URL: https://drive.google.com/file/d/1KsO2LxsbpXqJqjZ4KaAXMfkAnrj8FUZG/view

45. Федотова Оксана, Кудлай В'ячеслав Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня ОПП «Керування документаційними процесами та

розвиток цифрової громади», спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Київ: МДУ, 2024. 122 с.

46. Фесюк В. О. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2022. 126 с.

47. Філософські аспекти наукового пізнання : навч. посіб. / О. Ю. Панфілов, О. П. Дзьобань, І. М. Будур та ін. ; за заг. ред. О. Ю. Панфілова. Харків : ХІФ КНТЕУ, 2019. 276 с.

48. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : (методичні поради) / автор-упоряд. Л. А. Пономаренко. 3-є вид., випр. і доп. К.: Толока, 2007.

49. Яроцкий В. Л.. Методология исследования проблем цивилистики : сб. ст., посвящ. памяти проф. А. А. Пушкина / под ред. Ю. М. Жорнокуя и С. А. Слипченко. Харьков : Право, 2017. С. 176–205.

13. Останні публікації викладача курсу:

1. Svitlychnyy O., **Myronenko N.**, Voroshylova I., Yurko S., Myrza S. Confiscation as One of the Methods to Protect Intellectual Property Rights. Brazilian Journal of Law. V. 19, N. 3 (2023): RBD. Set.-Dez./2023. P. 47-52 **Q4** (журнал індексується в базі Web of Science);

2. **Myronenko N.M.**, Shtefan O.O., Kedia Y.O., Derkach O.B., Semeniuk, K.O. Creative approachesto the creation of contemporary art objects and features of their legal protection.International Journal of Criminology and Sociology. 2021. 10. С. 368–382. Q3 https://www.lifescienceglobal.com/pms/index.php/ijcs/article/view/7086

3. Мироненко Н.М. Охоронна функція адміністративного законодавства у сфері інтелектуальної власності та шляхи підвищення її ефективності // Юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності: матеріально-правовий та процесуально-правовий аспекти : монографія / (колективна монографія); за наук. ред. Мироненко Н. М.; Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2022. 252с., С. 177-200.

4. Мироненко Н.М. Кодифікація у сфері інтелектуальної власності: теоретико-методологічні підходи// Мироненко Н.М., Штефан А.С. Ефективність та якість законодавства у сфері інтелектуальної власності через призму кодифікації: науково-практичне видання; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України.К. : Інтерсервіс, 2022. 48 с. С. 23-46.

5. Орлюк О.П., Мироненко Н.М. Право інтелектуальної власності в сучасній правовій системі України: У вид.: Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку: монографія / редкол. О. В. Петришин, В. А. Журавель, Н. С. Кузнєцова та ін.; Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2021. 680 с. С. 396 – 413.

6. Мироненко Н.М. Поняття, мета і предмет кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності // Інкорпорація та кодифікація законодавства як складові стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні: колективна монографія за наук. ред. д.ю.н., проф. Наталії Мироненко; К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. 2024.

7. Мироненко Н.М. Теоретичні підходи до визначення принципів кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності // Інкорпорація та кодифікація законодавства як складові стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні: колективна монографія за наук. ред. д.ю.н., проф. Наталії Мироненко; К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. 2024.

8. Мироненко Н.М. Теорія та практика кодифікації законодавства у сфері промислової власності в Італії, Іспанії, Португалії: порівняльно-правовий аспект// Інкорпорація та кодифікація законодавства як складові стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні: колективна монографія за наук. ред. д.ю.н., проф. Наталії Мироненко; К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. 2024.

9. Мироненко Н.М., Тверезенко О.О. Удосконалення правовоїохорони комерційних найменувань у контексті систематизації законодавства у сфері промислової власності // Інкорпорація та кодифікація законодавства як складові стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні: звіт про науково-дослідну роботу (остаточний) / за наук. ред. д.ю.н., проф. Наталії Мироненко; К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. 2024.

10. Мироненко Н.М., Коваленко Т.В. Теорія та практика правової охорони добре відомої торговельної марки та торговельної марки, що має репутацію за законодавством України та ЄС. // Правова охорона інтелектуальної власності в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: колективна монографія за наук. ред.д.ю.н., проф. Н. Мироненко. К. : Інтерсервіс, 2023. 468 с.С. 161-184.

11. Мироненко Н. Теорія та практика кодифікації законодавства у сфері промислової власності: порівняльно-правовий аспект. Теорія і практика інтелектуальної власності. № 1-2. 2023. С. 5-15.

12. Мироненко Н. Теоретичні підходи до визначення принципів кодифікації законодавств у сфері інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021 № 5. С. 128–139.

13. Мироненко Н. Деякі теоретичні та практичні підходи до кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності. Приватне право і підприємництво. Збірник наукових праць. 2023 Вип. 22. / Редкол.: Крупчан О. Д. (гол. ред.) та ін. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, 2023. С. 30-38.

14. Мироненко Н. Предмет правового регулювання при систематизації законодавства у сфері промислової власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2024. № 2. С. 45-54.

15. Наталія Мироненко. До питання удосконалення формування та діяльності Апеляційної палати НОІВ у контексті реформування законодавства у сфері інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2026 № 2. С. 56-67.

16. Наталія Мироненко. Деякі проблеми удосконалення правової охорони торговельних марок. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2025 № 2. С. 21-30.